

Parlamentul
Republicii Moldova

CJ-06 nr. 208
27.10.2022

Comisia juridică, numiri și imunități

R A P O R T

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat

(nr.334 din 12.08.2022)

(*lectura II*)

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat în lectura a II-a proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament și comunică următoarele.

Proiectul de lege este inițiativa legislativă a deputaților în Parlament Artemie CĂTĂNOI și Viorel BARDA, care propun modificarea Legii nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat în partea ce ține de criteriile de angajare a para-juriștilor, mandatul membrilor Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și al directorului executiv, temeiurile refuzului de acordare a asistenței juridice calificate, etc.

La proiectul de lege au parvenit avizele comisiilor permanente, Raportul de expertiză anticorupție a CNA, Avizul pozitiv al Guvernului cu propuneri de îmbunătățire, amendament a deputatului în Parlament Efimia BANDALAC.

Urmare a examinării, Comisia juridică, numiri și imunități a întocmit sinteza amendamentelor care a fost anexată la dosar.

Comisia juridică, numiri și imunități cu votul majorității sale propune plenului Parlamentului spre examinare și aprobare proiectul de lege nr.334 din 12.08.2022, **în lectura II.**

Președintele comisiei

Olesea STAMATE

Sinteza amendamentelor
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat
(lectura a doua)

Nr. ord ine	Conținutul actului normativ	Autorul și conținutul proiectului nr.334	Autorul și conținutul amendamentelor	Rezultatul examinării în Comisia juridică, numiri și imunități
1.		Art. I. – Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 157-160, art. 614), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:		
2.		Pct.1 În tot cuprinsul legii, sintagma „Baroul Avocaților”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Uniunea Avocaților”, la forma gramaticală corespunzătoare.		
3.	Art.2 <i>para-jurist</i> – persoană care se bucură de o înaltă stimă din partea comunității locale, avînd studii juridice incomplete sau studii superioare complete, care	Pct.2 La articolul 2 , la definiția noțiunii „para-jurist”, după cuvîntul „avînd” se completează cu textul „ , de regulă.”.		

	nu practică activitate de avocat și care, după o instruire specială, este calificat să acorde asistență juridică primară membrilor comunității din contul mijloacelor destinate acordării de asistență juridică garantată de stat, conform unui regulament referitor la statutul și la calificarea para-juriștilor.			
	<p>Articolul 7. Formele de asistență juridică garantată de stat</p> <p>Se acordă asistență juridică garantată de stat prin:</p> <p>a) furnizare de informații, prin consultații și explicații în probleme juridice;</p> <p>b) întocmire de acte juridice;</p> <p>c) reprezentare în fața autorităților administrației publice;</p> <p>d) apărare a intereselor bănuțului, învinutului, inculpatului în proces penal;</p> <p>e) apărare și reprezentare a intereselor condamnatului;</p> <p>e¹) apărare și reprezentare a intereselor copiilor victime ale infracțiunilor, precum și victimelor violenței în familie;</p> <p>f) apărare a intereselor persoanei în cadrul procedurii pe cauze contravenționale;</p> <p>g) apărare și reprezentare a intereselor persoanei în cadrul</p>		<p>Amendament</p> <p>Deputat în Parlament</p> <p>Efimia BANDALAC</p> <p>Articolul 7 se completează cu litera i) cu următorul cuprins:</p> <p>„i) desfășurare a activităților de investigație independentă în scopul colectării informației necesare pentru apărarea drepturilor omului/clientilor pe cauzele de judecată, având dreptul de a cita și audia persoane, de a dispune efectuarea expertizelor extrajudiciare în calitate de ordonator, de a investiga teritoriile, localurile, bunurile, cu acordul și participarea proprietarului sau reprezentantului, precum și alte acțiuni procedurale necesare pentru asigurarea asistenței juridice calificate.”.</p>	<p>Se respinge</p> <p>Considerăm că textul respectiv urmează a se regăsi într-un ulterior proiect de lege. Nu este în concordanță cu conceptul proiectului de lege.</p>

	procesului civil; h) apărare și reprezentare a intereselor persoanei în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.				
	<p>Articolul 8. Organele de administrare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat</p> <p>Sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat este administrat de:</p> <p>a) Ministerul Justiției; b) Baroul Avocaților; c) Consiliul Național pentru Asistență Juridică</p> <p>Garantată de Stat și oficiile lui teritoriale.</p>		<p>Amendament Deputat în Parlament Efimia BANDALAC</p> <p>La articolul 8 litera b) sintagma „Baroul Avocaților” se substituie cu sintagma „Uniunea Avocaților din Republica Moldova și Barourile”.</p>	Se acceptă	
	<p>Articolul 10. Funcțiile Baroului Avocaților în domeniul asistenței juridice garantate de stat</p> <p>Baroul Avocaților exercită următoarele funcții în domeniul asistenței juridice garantate de stat:</p>		<p>Amendament Deputat în Parlament Efimia BANDALAC</p> <p>La articolul 10 în denumire și conținutul articolului sintagma „Baroul Avocaților” se substituie cu sintagma „Uniunea Avocaților din Republica Moldova și Barourile”.</p>	Se acceptă	
4.	<p>Articolul 11. Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat</p> <p>(2) Din componența Consiliului Național fac parte: 2 membri desemnați de Ministerul Justiției, 2 membri desemnați de Baroul</p>	<p>Pct3. La articolul 11 alineatul (3), cuvintele „și poate fi reînnoit doar o singură dată” se exclud.</p>	<p>Amendament Deputat în Parlament Efimia BANDALAC</p> <p>La articolul 11 alineatul (2), sintagma „Baroul Avocaților” se substituie cu sintagma „Uniunea</p>	Se acceptă în contextul propunerilor din proiectul de lege (Art.I pct.1)	

	<p>Avocaților, un membru desemnat de Ministerul Finanțelor, un membru desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii și un membru din partea asociațiilor obștești sau a mediului academic.</p> <p>(3) În calitate de membru al Consiliului Național poate fi desemnată persoana licențiată în drept sau în economie (pentru membrul desemnat de Ministerul Finanțelor), cu experiență de 5 ani în domeniu, care se bucură de un înalt respect din partea societății. Mandatul de membru al Consiliului Național este de 4 ani și poate fi reînnoit doar o singură dată.</p>		Avocaților din Republica Moldova”.	
<p>Articolul 12. Competența Consiliului Național</p> <p>(2) Întru realizarea sarcinilor sale, Consiliul Național exercită următoarele funcții principale:</p> <p>g) aprobă criteriile de selectare a avocaților pentru acordarea asistenței juridice calificate, în coordonare cu Baroul Avocaților;</p> <p>h) stabilește modul de desfășurare a concursurilor de selectare a avocaților care să acorde asistență juridică calificată;</p> <p>i) stabilește modul și condițiile de remunerare a persoanelor care acordă asistență</p>			<p>Amendament</p> <p>Deputat în Parlament</p> <p>Efimia BANDALAC</p> <p>La articolul 12 literele g) și k) sintagma „Baroul Avocaților” se substituie cu sintagma „Uniunea Avocaților din Republica Moldova și Barourile”.</p>	Se acceptă

	<p>juristică garantată de stat;</p> <p>j) stabilește și revizuieste periodic standardele de activitate și de perfecționare profesională a avocaților, para-juriștilor, altor categorii de persoane care acordă asistență juridică garantată de stat;</p> <p>k) stabilește, în coordonare cu Baroul Avocaților, criteriile de evaluare a calității asistenței juridice garantate de stat;</p>				
5.	<p>Articolul 13¹. Directorul executiv</p> <p>(1) Directorul executiv se numește în funcție de către Consiliul Național, prin concurs de angajare, pe o perioadă de 5 ani. Mandatul său poate fi reînnoit o singură dată. Modul de selectare a candidaților la funcția de director executiv și procedura de desfășurare a concursului se stabilesc de Consiliul Național.</p>	<p>Pct.4. La articolul 13¹ alineatul (1), enunțul „Mandatul său poate fi reînnoit o singură dată.” se exclude.</p>			
	<p>Articolul 14. Oficiile teritoriale ale Consiliului Național</p> <p>(1) Oficiile teritoriale ale Consiliului Național (denumite în continuare <i>oficii teritoriale</i>) sînt persoane juridice de drept public și funcționează în orașele (municipiile) de reședință a curților de apel.</p> <p>(2) Oficiile teritoriale asigură acordarea de asistență</p>		<p>Amendament</p> <p>Deputat în Parlament</p> <p>Efimia BANDALAC</p> <p>La articolul 14 aliniat (2) litera c), textul „numirea avocaților” se substituie cu textul „numirea aleatorii a avocaților”.</p>	<p>Se respinge</p> <p>Considerăm că textul respectiv urmează a se regăsi într-un ulterior proiect de lege. Nu este în concordanță cu conceptul proiectului de lege.</p>	

	<p>juridică garantată de stat în raza de activitate a curții de apel, prin exercitarea următoarelor funcții:</p> <p>a) organizarea acordării de asistență juridică garantată de stat; încheierea de contracte cu avocații din listele celor care acordă asistență juridică garantată de stat;</p> <p>b) examinarea cererilor și documentelor prezentate de solicitanții de asistență juridică garantată de stat, decidera asupra acordării unei astfel de asistențe;</p> <p>c) numirea avocaților care să acorde asistență juridică calificată, inclusiv asistență juridică de urgență; încheierea de contracte de colaborare cu para-juriști și cu asociațiile obștești care acordă asistență juridică garantată de stat;</p>			
--	--	--	--	--

6.	<p>Articolul 20. Acordarea asistenței juridice calificate indiferent de nivelul veniturilor</p> <p>Se acordă asistență juridică calificată indiferent de nivelul veniturilor:</p> <p>a) persoanelor specificate la art.19 alin.(1) lit.b)-d), alin.(1¹) și alin.(1²);</p> <p>a¹) persoanelor juridice prevăzute la art.521 alin.(2²) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova;</p> <p>b) persoanelor suspectate de săvârșirea unei contravenții pentru care se prevede sancțiunea arestului contravențional;</p> <p>c) persoanelor în a căror privință există riscul aplicării sancțiunii de expulzare în cadrul procedurilor contravenționale;</p> <p>d) persoanelor în a căror privință se solicită înlocuirea sancțiunii amenzii sau a muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare sau cu arest contravențional;</p> <p>e) persoanelor care au beneficiat de ajutor social, stabilit în conformitate cu legislația în vigoare, pe parcursul a 6 luni în calendarisice anterioare lunii în care a fost depusă solicitarea.</p> <p>f) victimelor infracțiunilor de tortură, ale tratamentului inuman și degradant;</p> <p>g) victimelor traficului de ființe umane;</p>	<p>Pct.5. Articolul 20:</p> <p>la litera i), semnul de punctuație „,” se substituie cu semnul de punctuație „,”;</p> <p>se completează cu litera j) cu următorul cuprins:</p> <p>„j) persoanelor cu dizabilitate severă sau accentuată.”.</p>	
----	---	--	--

	<p>h) solicitanților de azil, în cadrul procedurii de azil;</p> <p>i) străinilor, în procedurile cu privire la aplicarea sau prelungirea măsurii de plasare în custodie publică.</p> <p><i>[Art.20 modificat prin Legea nr.112 din 09.07.2020, în vigoare 14.08.2020]</i></p> <p><i>[Art.20 completat prin Legea nr.1 din 06.02.2020, în vigoare 07.04.2020]</i></p> <p><i>[Art.20 completat prin Legea nr.196 din 12.07.2013, în vigoare 02.08.2013]</i></p> <p><i>[Art.20 în redacția Legii nr.112 din 18.05.2012, în vigoare 20.07.2012]</i></p>			
7.	<p>Articolul 21. Acordarea asistenței juridice calificate în dependență de nivelul veniturilor</p> <p>(1) În cazurile prevăzute la art.19 alin.(1) lit.a) și e), se acordă asistență juridică calificată persoanelor al căror venit este mai mic de nivelul venitului stabilit de Guvern pentru beneficiere de asistență juridică în conformitate cu prezenta lege.</p> <p>(2) La calcularea venitului solicitantului de asistență juridică garantată de stat, se iau în considerare veniturile și câștigurile lunare medii din 6 luni calendaristice anterioare lunii în care a fost depusă solicitarea.</p>	<p>Pct. 6. Articolul 21:</p> <p>la alineatul (1), cuvintele „nivelul venitului stabilit de Guvern pentru beneficiere de asistență juridică în conformitate cu prezenta lege” se substituie cu cuvintele „salariul minim lunar stabilit de Guvern”;</p> <p>la alineatul (3), cuvintele „și nivelul venitului” se exclud;</p> <p>alineatul (4) se abrogă.</p>	<p>Guvernul</p> <p>La pct.6 art. 21 alin. (1) din proiectul de lege, cuvintele „salariul minim lunar stabilit de Guvern” se vor substitui cu cuvintele „salariul minim lunar pe țară stabilit de Guvern”.</p>	Se acceptă

	<p>(3) Metodologia de calcul al venitului și nivelul venitului care permite acordarea asistenței juridice calificate, precum și forma declarației cu privire la venit, se aprobă de Guvern.</p> <p>(4) Nivelul venitului care permite acordarea asistenței juridice calificate se determină periodic, ținându-se cont, în special, de indexarea veniturilor bănești.</p> <p>(5) În vederea beneficierii de asistență juridică calificată, persoana din categoria specificată la alin.(1) prezintă declarație cu privire la venit de o formă stabilită de Guvern.</p>			
8.	<p>Articolul 22. Asistența juridică calificată gratuită parțial</p> <p>(1) Se acordă asistență juridică calificată și în cazul în care persoana al cărei venit este mai mare decât nivelul venitului stabilit de Guvern pentru a beneficia de asistență juridică în conformitate cu prezenta lege este capabilă să achite o parte din cheltuielile de asistență juridică. În acest caz, poate fi acordată asistență juridică calificată cu contribuția financiară a beneficiarului dacă această contribuție nu depășește posibilitățile lui financiare și materiale.</p>		<p>Guvernul</p> <p>Se propune Punctul 7 cu renumărătoarea punctelor existente.</p> <p>La articolul 22 alineatul (1), cuvintele „nivelul venitului stabilit de Guvern pentru a beneficia de asistență juridică în conformitate cu prezenta lege” se substituie cu cuvintele „salariul minim lunar pe țară stabilit de Guvern și”.</p>	Se acceptă

9.	<p>Articolul 24. Temeiurile refuzului de acordare a asistenței juridice calificate</p> <p>(1) Persoanelor specificate în prezenta secțiune nu li se acordă asistență juridică calificată dacă:</p> <p>a) cererea de acordare a asistenței juridice este vădit nefondată;</p> <p>b) nu dispun de dreptul pentru a căruia apărare solicită asistență juridică, fapt ce rezultă din documentele prezentate;</p>	<p>Pct.7. Articolul 24: alineatul (1):</p> <p>la litera d), semnul de punctuație „,” se substituie cu semnul de punctuație „”;</p> <p>se completează cu litera e) cu următorul cuprins:</p> <p>„e) solicitantul deja beneficiază pe aceeași cauză de asistență juridică calificată garantată de stat sau de asistență juridică acordată de un avocat în bază de contract.”.</p> <p>la alineatul (1¹): litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) solicitantul deja beneficiază pe aceeași cauză de asistență juridică calificată garantată de stat sau de asistență juridică acordată de un avocat în bază de contract.”;</p> <p>la litera b), cuvintele „minimul de existență” se substituie cu cuvintele „salariul minim lunar stabilit de Guvern”.</p>	<p>Guvernul DGJ</p> <p>Pentru a exclude potențialele interpretări divergente în privința normei respective, considerăm imperativă expunerea lit. e) de la art. 24 alin. (1) în următoarea redacție:</p> <p>„e) solicitantul deja beneficiază pe aceeași cauză de asistență juridică calificată garantată de stat sau de asistență juridică acordată de un avocat în bază de contract, cu excepția cazului de înlocuire a apărătorului conform art. 70 din Codul de procedură penală nr. 122/2003.”.</p> <p>Propunerile de modificare de la art. 24 alin. (1¹) se vor indica în ordinea elementelor structurale din actul supus modificării (mai întâi litera b), după care litera c)).</p> <p>De asemenea, prevederea de modificare a art. 24 alin. (1¹) lit. b) urmează a fi revizuită și expusă în următoarea formulare: „la litera b), textul „minimul de existență, calculat în conformitate cu modul aprobat de Guvern” se substituie cu cuvintele „salariul minim lunar pe fără stabilit de Guvern”.”.</p>	Se acceptă
	<p><i>[Lit.c) exclusă prin Legea nr.112 din 18.05.2012, în vigoare 20.07.2012]</i></p> <p>d) au posibilitatea să acopere integral cheltuielile de acordare a serviciilor juridice din contul patrimoniului lor, cu excepția bunurilor care, conform legislației în vigoare, nu pot fi urmărite.</p> <p>(1¹) Acordarea de asistență juridică calificată în cauze contravenționale, civile și de contencios administrativ se refuză dacă:</p> <p>a) cererea de acordare reiese din activitatea comercială a solicitantului;</p> <p>b) valoarea acțiunii este mai mică de 1/2 din minimul de existență, calculat în conformitate cu modul aprobat de Guvern;</p> <p>c) solicitantul beneficiază deja de asistență juridică calificată pe</p>			

	aceeași cauză; d) cererea se referă la repararea prejudiciului cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale; e) cererea se referă la încălcarea dreptului de vecinătate, cu excepția cazurilor în care se referă la înlăturarea pericolului de prăbușire, la respectarea distanței pentru construcții, la litigiile privind hotarul.			
10.	Articolul 33. Lista avocaților (1) Consiliul Național elaborează și ține lista avocaților publici și lista avocaților care acordă asistență juridică la cerere în raza de activitate a oficiilor teritoriale. Periodic, către data de 30 iunie și 31 decembrie, listele se actualizează și sunt făcute publice.	Pct.8. La articolul 33 alineatul (1), enunțul „Periodic, către data de 30 iunie și 31 decembrie, listele se actualizează și sunt făcute publice.” Se substituie cu enunțul „Listele se actualizează semestrial și sunt făcute publice.”.	Guvernul CNA Enunțul „Periodic, către data de 30 iunie și 31 decembrie, listele se actualizează și sunt făcute publice.” Se va substitui cu enunțul „Listele se actualizează semestrial și sunt făcute publice pe pagina web oficială a Consiliului Național.”	Se acceptă
11.	Articolul 34. Registrul serviciilor acordate și dările de seamă (4) Anual sau la cererea oficiului teritorial, avocatul prezintă dare de seamă despre activitatea desfășurată, în forma stabilită de Consiliul Național.	Pct. 9. La articolul 34 alineatul (4), cuvintele „I sau la cererea” se substituie cu cuvintele „La cererea”.		
12.		Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. I pct. 6, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2023.	Guvernul „(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția:	Se acceptă

		<p>(2) Modificările prevăzute în prezenta lege nu constituie temei pentru încetarea acordării asistenței juridice calificate garantate de stat pentru persoanele care beneficiază de asistență juridică calificată la momentul intrării în vigoare a prezentei legi.</p> <p>(3) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>a) art. I pct. 5, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2023; b) art. I pct. 6 și 7, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2024.”</p>	
--	--	---	--	--

Olesea Stamate

Olesea STAMATE,

Președintele Comisiei